

Sammanträde 26 september 2013 klockan 16:00 – 16.22

Hantverkargatan 2F, plan 2, Insikten

Ledamöter

Lotta Edholm (FP) Ordförande
Jan Valeskog (S) vice ordförande
Markus Nordström (M)
Johanna Sjö (M)
Mikael Valdorson (M)
Tomas Tetzell (M)
Karin Ernlund (C)
Emma Lindqvist (S)
Birgitta Lanér (S)
Per Olsson (MP)
Inggerd Akselsson Le Douaron (MP)
Marina Gunnmo Grönros (V)

Ersättare

Agnieszka Sandi (M)
Monika Lozancic (M)
Kristina Lutz (M)
Rasmus Törnblom (M)
Linnéa Cedergren (C)
Ella Bohlin (KD)
Monzer Dia (S)
Eva Köhler (S)
Abdo Goriya (S)
Jimmy Mannung (MP)
Maja Ahlstedt (MP)
Edith Ringmar (V)

Tjänstgörande ersättare

Agnieszka Sandi (M) §§ 1-7
Jessica Bagge (FP) §§8-26

Tjänstemän

Utbildningsdirektör Anders Carstorp, bitr. förvaltningschef Johanna Engman, gymnasiedirektör Jan Holmquist, avdelningscheferna Elisabeth Barö Derantz och Lena Holmdahl, kommunikationschef Agnetha Styrwoldt-Alfheim, handläggare Kicki Tepphag-Olson, nämndsekreterare Johan Adolfsson, bitr. borgarrådssekreterare Malin Hasselblad

Personalföreträdare

Utses att justera

Ordförande Lotta Edholm (FP) och vice ordförande Jan Valeskog (S)

Dag för justering

2013-10-

Sekreterare

Johan Adolfsson

Ordförande

Vice ordförande

Paragrafnr 1 - 26
Antal blad 50

§ 1

Val av justerare och dag för justering

Beslut

Ordförande Lotta Edholm (FP) och vice ordförande Jan Valeskog (S) utsågs att justera protokollet från dagens sammanträde senast den 10 oktober 2013.

§ 2

**Anmälan av protokoll från utbildningsnämndens
sammanträde den 22 augusti 2013**

Beslut

Anmälan av protokollet från utbildningsnämndens sammanträde den 22 augusti 2013, som blivit vederbörligen justerat, godkänns.

§ 3

**Anmälan av protokoll från utbildningsförvaltningens
förvaltningsgrupp den 17 september 2013**

Beslut

Anmälan av protokoll från sammanträde med
utbildningsförvaltningens förvaltningsgrupp, FVG, 17 september
2013, som blivit vederbörligen justerat, godkänns.

§ 4

Anmälan av beslut från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen inom utbildningsnämndens verksamhetsområde

Anmälde beslut från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen inom nämndens verksamhetsområde, enligt bilaga 1 till denna paragraf.

Beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 5

Anmälan av delegationsbeslut, inkomna handlingar m.m.

Förvaltningen har sammanställt en förteckning över delegationsbeslut samt till förvaltningen inkomna handlingar till och med den 4 september 2013.

Anmälades delegationsbeslut för perioden 2013-08-31 – 2013-09-04 inom följande avdelningar:

Ledningsstaben

Administrativa avdelningen

Grundskoleavdelningen

Gymnasieavdelningen

Personalavdelningen

Tillhandahållaravdelningen

Avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa

Anmälades protokoll från Rådet för funktionshinderfrågor från 11 september 2013.

Beslut

Anmälan lades till handlingarna.

§ 6

Ändring i delegationsordning för utbildningsnämnden samt byte av namn på verksamhet

Beslut

1. Utbildningsnämnden fastställer ändringar och tillägg i delegationsordningen.
2. Utbildningsnämnden godkänner att verksamheten Gymnasieslussen byter namn till Skolslussen.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 3 september 2013, dnr. 13-013/5658.

Enligt kommunallagen (SFS 1991:900) 6 kap 33 § får nämnd/styrelse delegera sin beslutanderätt i visst ärende eller en grupp av ärenden till en anställd i kommunen.

Detta tjänsteutlåtande innehåller förslag till ändringar i den delegationsordning för utbildningsnämnden som gäller från och med juli 2011. Ändringarna föreslås med anledning av den förändrade organisation inom tillhandahållaravdelningen som ska gälla från och med den 1 oktober 2013. Dessutom föreslås att beslut om tillsvidareanställning av obehöriga modersmåls lärare vid Språkcentrum fattas av chefen för avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa.

Namnet på verksamheten Gymnasieslussen föreslås ändras till Skolslussen då uppdraget att stödja elever och vårdnadshavare att hitta rätt utbildning/skola numera gäller såväl grundskola som gymnasieskola.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ledningsstaben i samverkan med tillhandahållaravdelningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden fastställer ändringar och tillägg i delegationsordningen.
2. Utbildningsnämnden godkänner att verksamheten Gymnasieslussen byter namn till Skolslussen.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 7

Tertialrapport 2 2013 utbildningsnämnden

Beslut

1. Tertialrapport 2 2013 med delårsrapport per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Nämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner föreslagen budgetjustering med totalt 6,3 mnkr för bidrag till fristående förskola med hög hyra, se bilaga 2.
3. Nämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner budgetjustering med totalt 20 mnkr för ökade kostnader för tilläggsbelopp, se bilaga 2.
4. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 50,0 mnkr i stimulansbidrag för fristående utförarens utbyggnad av förskolelokaler, se bilaga 2.
5. Förslag till omslutningsförändringar motsvarande totalt 57,4 mnkr godkänns, se bilaga 2.
6. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 3,7 mnkr för ytterstadsprojekt från den 1 januari 2014 till den 31 augusti 2016, se avsnitt Övrigt och bilaga 7.
7. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 23 september 2013, dnr. 13-103/5991.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att löpande följa utfallet av stadens verksamheter. Nämnden ska i tertialrapporterna redogöra för uppnådda resultat och analysera eventuella avvikelser för verksamhet och ekonomi jämfört med verksamhetsplanen och de förväntade resultaten. Tertialrapporten avser prognos på ekonomiskt utfall och måluppfyllelsen utifrån verksamhetsplan 2013 med mål, indikatorer och aktiviteter. Redogörelsen i tertialrapporten fokuserar på avvikelserapportering.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ledningsstaben i samarbete med övriga avdelningar inom förvaltningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Tertialrapport 2 2013 med delårsrapport per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.

2. Nämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner föreslagen budgetjustering med totalt 6,3 mnkr för bidrag till fristående förskola med hög hyra, se bilaga 2.
3. Nämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner budgetjustering med totalt 20 mnkr för ökade kostnader för tilläggsbelopp, se bilaga 2.
4. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 50,0 mnkr i stimulansbidrag för fristående utförares utbyggnad av förskolelokaler, se bilaga 2.
5. Förslag till omslutningsförändringar motsvarande totalt 57,4 mnkr godkänns, se bilaga 2.
6. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 3,7 mnkr för ytterstadsprojekt från den 1 januari 2014 till den 31 augusti 2016, se avsnitt Övrigt och bilaga 7.
7. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Vice ordförande Jan Valeskog (S) framlade ett eget förslag och yrkade bifall till detta.

Beslutsgång

Ordförande ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Jan Valeskog m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till beslut.
att därutöver anföra följande.

Tertialrapport 2 för utbildningsnämnden 2013 är även den en dyster läsning, både avseende kunskapsresultaten och andel ungdomar som är behöriga att gå vidare till gymnasiet.

Liksom vid tidigare tertialrapporter och verksamhetsberättelser saknar vi en logisk koppling eller motivering till att kommunfullmäktiges inriktningsmål är "helt uppfyllda", i flera punkter. Som exempel kan även här nämnas att nämnd-målet "Utbildningsnämnden bidrar till att höja utbildningsnivån bland stadens invånare" anses helt uppfyllt, trots att kunskapsresultaten sjunkit över tid

Det viktigaste i tertialrapporten är givetvis hur kunskapsresultaten utvecklats. Vi konstaterar att resultaten fortfarande är på ett oacceptabelt lågt nivå. Andelen behöriga till nationella

gymnasieprogram fortsätter att minska, klart under riksgenomsnittet. Stockholms län tillhör de tre sämsta länen i landet vad gäller andel utbildade i gymnasieskolan vilket också är ett misslyckande. Klyftorna utifrån socioekonomisk bakgrund är fortsatt stor liksom att klyftorna mellan pojkars och flickors resultat ökar. Utbildningsnämnden har uppenbara svårigheter att fullfölja skolans kompensatoriska uppdrag. Uppseendeväckande är exempelvis att resultaten i svenska som andra språk så kraftigt har försämrats. På såväl grundskole- som gymnasiesidan redovisas fortsatt underskott för verksamheterna vilket är beklagligt och särskilt uppseendeväckande är att exempel finns på välfyllda skolor som även dessa visar på underskott. Slutligen vill vi uttrycka oro för att förvaltningens optimistiska beskrivning av projektet ”skolbyggnation” inte motsvaras av den verkliga situationen där barn-kullarnas storlek växer allt snabbare. I flera stadsdelar sker inte den snabba utbyggnad av nya skolor och tillbyggnader på det sätt som borde kunna förväntas.

Särskilt uttalande

Lotta Edholm m.fl. (FP), Markus Nordström m.fl. (M), Karin Ernlund m.fl. (C) och Ella Bohlin (KD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Tertialrapport 2 för 2013 visar att måluppfyllelsen återigen ökar. Genom medvetna och riktade insatser har resultaten höjts både vad gäller genomsnittsbetyg, andelen som blir behöriga till gymnasiet samt andelen med godkänt i alla ämnen. Gymnasieresultaten har också förbättrats, både vad gäller genomsnittliga betyg och vad gäller grundläggande behörighet till högskolan. Det är också glädjande att niondeklassarnas resultat på nationella provet i matematik förbättrats.

Pojkars resultat är genomgående något sämre än flickors även om de individuella variationerna givetvis är stora. Alla elever har rätt att utvecklas till toppen av sin potential. Det resultatinriktade arbetet måste fortsätta med ett fortsatt genomgående fokus på kunskap.

Mest signifikant är resultatökningen på skolor med sämst måluppfyllelse. Det är ett tecken på att vårt arbete med att särskilt stödja våra skolor med störst utmaningar börjar ge resultat.

Lärarna är skolans viktigaste resurs och den avgörande faktorn för om eleverna lyckas eller inte. Stockholms stad rekryterar nu förstelärare och lektorer i en ambitiös satsning för att stärka karriärspåren för skickliga lärare. Skickliga lärare behövs i alla skolor men kanske särskilt i skolor med större utmaningar. Ur den aspekten är vi glada att

kunna notera att många skolor i ytterstadsområden är bland de som lyckats rekrytera ett särskilt stort antal förstelärare.

Sammantaget visar rapporten på en positiv utveckling där de stigande kunskapsresultaten är särskilt glädjande, men det finns också mer att göra. Avgörande för att fortsätta den positiva trenden är ett fortsatt kunskapsfokus som låter alla elever utvecklas till toppen av sin förmåga.

Särskilt uttalande

Per Olsson m.fl. (MP) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Men den typ av resultatredovisning som Stockholm stad använder sig av är det lätt att tro att allting är som det ska. Tertialrapporter och årsrapporter domineras av gröna pluppar och uppfyllda mål. Samtidigt vet vi att alltför många elever inte får det stöd de behöver, elevgrupperna ökar på fritidshemmen, skillnaderna inom staden är fortsatt stora, alltför många hoppar av gymnasiet i förtid och skolorna har det kämpigt med ekonomin. Men i rapporterna lyser det grönt.

Det sagt, är det bra att förvaltningens arbete med de skolor som presterade sämst under 2012 ger resultat och att vi kan se förbättringar bland de grundskolorna med sämst socioekonomiska förutsättningar. Det är viktigt för Stockholm att skolan förbättras och likvärdigheten ökar. Det visar också att det är det kvalificerade skolnära utvecklingsarbetet som gör skillnad för eleverna, inte politiska förslag om kvarsittning, tidigare betyg eller elitklasser. Betydelsen av kraftfulla insatser för att förbättra både den psykosociala och den fysiska arbetsmiljön på skolorna kan inte underskattas.

Att mer än var åttonde gymnasieelev saknar slutbetyg är en fortsatt utmaning som staden måste hantera. Förvaltningen bör arbeta lika fokuserat som gjorts för grundskolorna för att stödja gymnasieskolorna i det arbetet. Miljöpartiet har sedan tidigare haft sådana förslag. Vi behöver också bryta ned ett sådant snitt för att se vart i staden vilka åtgärder kan sättas in. Vi kommer att begära en sådan redovisning till nämnden.

Vi ser också med glädje att mer resurser skjuts till skolan för att stärka arbetet med de elever som i dag går i så kallade resursskolor eller i anpassade studiegrupper i grundskolan. Kvarstår gör arbetet med att stärka den ordinarie grundskolan så att fler elever kan få sitt behov av stöd tillgodosett utan att behöva flyttas till en ny klass. Särskilt stöd är ett utvecklingsområde i Stockholm som behöver ta fart.

Modersmålsstöd är en fortsatt brist och tas inte upp i tertialrapporten. Ett utvecklat arbete med modersmålsstöd kan hjälpa många elever i deras utveckling mot skolans kunskapsmål. Det språkutvecklande arbetet är ett viktigt utvecklingsområde, framförallt behöver inslagen av tvåspråkig undervisning öka och satsningar på modersmålsstöd måste göras för att fler elever ska få en ärlig chans i skolan.

Särskilt uttalande

Marina Gunnmo Grönros m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

En av de informationer som lämnas i tertialrapport 2 rör upphandling av skolstöd. Vi citerar från redovisningen under rubriken; KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

Upphandling av ramavtal för skolstöd (skolkuratorer, specialpedagoger, speciallärare samt studie- och yrkesvägledare) pågår och planerad avtalsstart är 2013/2014.

Frågan om skolstöd återkommer i ytterligare två ärenden vid utbildningsnämndens sammanträde, nämligen; ärende 8 Uppdatering av kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet inklusive lednings- och kvalitetssystem och ärende 10 Uppföljning av Skolinspektionens tillsyn i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan i Stockholms kommun.

Sett som delar av en helhet ger detta bilden av att Stockholms stad sätter ambitionen att framstå som mest företagsvänlig bland städer i norra Europa framför omsorgen om allmänna medel och skolornas behov av stöd. Den vikt som utbildningsnämnden lägger vid frågan om elevhälsa talar starkt för en annan prioritering.

Vår uppfattning är att möjligheten att nå rationaliserings- och samordningsvinster genom att sambruka resurser som ägs och drivs av det allmänna och finansieras av skattemedel måste utredas och uttömmas som ett förstahandsalternativ till en upphandling av ramavtal för skolstöd.

Stadens skolor är fortfarande mycket segregerade och eleverna ges inte en likvärdig utbildning. Vänsterpartiet lanserade i våras rapporten "Vi bryter segregationen" som visade hur resurssvaga elever missgynnas i Stockholms stads skolor, vilket även skolinspektionen och resultaten i T2 bekräftar. Hur det går för en elev handlar om vilken skola man går i och som förvaltningen skriver i T2 så förstärks resultaten av det fria skolvalet "... ökad skolsegregation i elevresultat

skolorna emellan och att elevsammansättningen på skolorna betyder allt mer för skolornas resultat... Att skolorna har blivit mer homogeniserade har även noterats i Stockholms kommunala skolor. Tendensen är att elever med bättre förutsättningar att nå goda resultat minskar i de resurssvaga skolorna eftersom många resursstarka familjer väljer att byta skola". Att säga att nämnden har uppfyllt målet "samtliga elever i stadens kommunala skolor ska ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt utifrån läroplanen" anser vi mot bakgrund av detta vara en överdrift.

Man kan även ifrågasätta att nämnden uppfyller målet "stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald" samt målet "nämnden ger goda förutsättningar för vårdnadshavares och elevers val av förskola och skola" när skolorna blir allt mer homogena och valet står mellan att som resursstark förälder fly från skolor med högt socioekonomiskt index och som resurssvag förälder inte aktivt gör ett val åt sitt barn vilket statistiskt sett innebär sämre förutsättningar att få en god utbildning och klara skolan. Även om det finns många goda tankar och ett bra arbete kring hur kunskapssegregationen ska minska så är det tydligt att detta inte räcker. Ett första steg för att lösa detta djupt rotade problem är att höja det socioekonomiska beloppet och satsa mer på förortsskolorna med högt socioekonomiskt index. En god mångfald ska inte bara spegla utbud i skolorna utan även eleverna som går i dem.

I T2 skriver förvaltningen att nämnden uppfyller målet att ge förutsättningar för medarbetare att kunna ta initiativ till att utveckla sig och sitt uppdrag. Samtidigt har nämnden ålagts med vite för arbetsmiljöproblem för stadens lärare. Även om en åtgärdsplan har antagits innebär detta inte att nämnden nått målet varför vi ifrågasätter om målet verkligen kan anses uppfyllt.

Det står i T2 att tilläggsbeloppet beräknas medföra lägre kostnader under hösten 2013. Vänsterpartiet lägger vid detta möte ett förslag till beslut om att verksamhetsstödet bör tillföras mer pengar under hösten. Om beslutet går igenom önskar vi att pengarna tas från stadens gemensamma kassa.

Gymnasieskolorna går nu back men kommer enligt förvaltningen att få lägre kostnader i längden på grund av Gy11 reformen. Vi ifrågasätter detta då Sveriges kommuner och landsting tvärtom menar att Gy11 är en reform som kommer att kosta kommunerna mer pengar.

§ 8

Uppdatering av kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet inklusive lednings- och kvalitetssystem

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens revidering av kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet.
2. Ledningssystemen för de insatser inom elevhälsan som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen godkänns.
3. Kvalitetssystemen för elevhälsans specialpedagogiska respektive psykosociala insatser godkänns.
4. Kvalitetsprogrammet med lednings- och kvalitetssystem gäller från och med den 1 oktober 2013.
5. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 10 september 2013, dnr. 13-401/6081.

Utbildningsnämnden beslutade den 18 mars 2010 om kvalitetsprogrammet för elevhälsoarbetet med lednings- och kvalitetssystem. Programmet har nu reviderats.

Kvalitetsprogrammet för arbete med elevhälsa i Stockholms skolor ska bidra till att säkra alla elevers rätt till en likvärdig utbildning i en god miljö som främjar lärande, utveckling och god hälsa.

Kvalitetsprogrammet omfattar också ledningssystem för de delar av elevhälsan som faller under hälso- och sjukvårdslagen samt kvalitetssystem för de specialpedagogiska respektive psykosociala insatserna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningens ledningsstab i samarbete med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen, avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa samt grund- och gymnasieskolor. Rådet för funktionshinderfrågor har getts tillfälle att yttra sig.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens revidering av kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet.
2. Ledningssystemen för de insatser inom elevhälsan som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen godkänns.

3. Kvalitetssystemen för elevhälsans specialpedagogiska respektive psykosociala insatser godkänns.
4. Kvalitetsprogrammet med lednings- och kvalitetssystem gäller från och med den 1 oktober 2013.
5. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Lotta Edholm m.fl. (FP), Markus Nordström m.fl. (M), Karin Ernlund m.fl. (C) och Ella Bohlin (KD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Arbetet med elevhälsa ska bidra till att säkra alla elevers rätt till lärande i en miljö som främjar kunskapsinhämtning, utveckling och god hälsa. En förutsättning för att kunna lära är att eleverna trivs och mår bra i skolan. Det är därför viktigt att skolan har ett kontinuerligt hälsofrämjande arbete. Elevhälsoarbetet ska vara förebyggande och integreras i skolans alla verksamheter. Elevhälsoarbetet ska skapa tillit till den egna förmågan utifrån de olika förutsättningar och behov eleverna har.

Av stor vikt i elevhälsoarbetet är att eleverna upplever att de får stöd i sitt lärande och att miljön i skolan präglas av trygghet och studiero. I den senaste elevhälsorapporten från 2012 uppger fler elever att de får bättre stöd i sitt lärande. Men även om brukarundersökningen i gymnasiet pekar på förbättrad studiero på gymnasiesidan, finns det mer att göra. Det förebyggande elevhälsoarbetet är av stor vikt i detta arbete.

Det är viktigt att eleverna har god tillgång till elevhälsans kompetenser. Särskilt glädjande är därför att tillgången på skolkuratorer, skolpsykologer och skolsköterskor ökar i våra skolor.

Olovlig frånvaro är ett av de tydligaste varningstecknen på att något inte står rätt till. När elever är borta från skolan och det finns misstanke om att eleven far illa ska alltid elevhälsoteamen och socialtjänsten kopplas in.

När utsatthet och kränkningar flyttar ut på nätet ökar risken att föräldrar och vuxenvärld inte ser hur det står till. Elevhälsan har ett uppdrag att möta denna utveckling för att säkra alla barns och ungas trygghet i skolan och se till att de kan ägna sig åt sitt lärande. Genom

till exempel Elevhälsa på nätet ska eleverna kunna söka och få stöd när det passar dem.

Särskilt uttalande

Per Olsson m.fl. (MP) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Arbetsmiljöns betydelse för elevernas hälsa kan inte betonas nog. Både den psykosociala och fysiska arbetsmiljön behöver vara trygg och stimulerande. Det gäller särskilt för elever med funktionsnedsättningar av olika slag men även andra.

§ 9

Utbildningsnämndens miljöplan 2013-2015

Beslut

Utbildningsnämnden antar förvaltningens förslag till miljöhandlingsplan 2013-2015.
--

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 22 augusti 2013, dnr. 13-351/5891.

I den föreslagna miljöhandlingsplanen konkretiseras Stockholms stads miljömål för planperioden 2013-2015 utifrån nämndens verksamheter. Åtaganden och aktiviteter inom områdena miljöeffektiva transporter, giftfria varor och byggnader, hållbar energianvändning, hållbar användning av mark och vatten, miljöeffektiv avfallshantering samt sund inomhusmiljö fastställs med utgångspunkt i nämndens mål att aktivt bidra till en hållbar livsmiljö.

Upprättande och implementering av handlingsplanen är ett viktigt steg mot nämndens förväntade resultat inom miljöområdet att samtliga nämndens verksamheter har strategier för energihushållning och hållbar utveckling. Detta vävs även in i undervisningen på skolorna för att synliggöra betydelsen av det personliga ansvaret för vår gemensamma livsmiljö och hälsa.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av grundskoleavdelningen i samarbete med ledningsstaben och gymnasieavdelningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden att besluta följande:

Utbildningsnämnden antar förvaltningens förslag till miljöhandlingsplan 2013-2015.

Yrkande

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Ledamoten Per Olsson (MP) framlade ett eget förslag och yrkade bifall till detta.

Beslutsgång

Ordförande ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Per Olsson m.fl. (MP) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

att i huvudsak besluta enligt förvaltningens förslag.
att därutöver anföras.

Det är naturligtvis utmärkt att nämnden antar en miljöplan. Det är däremot svårt att få till en tillräckligt ambitiös sådan i stad som i övrigt inte klarar av att föra en tillräcklig politik på miljö och klimatområdet.

Skolan behöver förstärka arbetet med lärande för miljö, ekologi och hållbar utveckling. Enligt läroplanen för grundskolan ska alla elever skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling. Det är idag omöjligt att svara på frågan hur om hur många timmar en elev ägnar i grundskolan åt frågor som relateras till lärande om hållbar utveckling. Och vad som görs under de timmarna går ännu mindre att säga. Det är samtidigt inte svårt att tro att det ser väldigt olika ut och att det till slut hänger på den enskilde lärarens engagemang och kunskap. Men vi behöver en skola som ger alla elever de förutsättningar som krävs för att agera för en hållbar värld.

Arbetet med att öka andelen ekologiska livsmedel i Stockholms skolor har gått långsamt under de senaste sju åren. Förvaltningen måste på allvar leva upp till det mål som kommunfullmäktige satt och som för miljöpartiets del gärna kunde vara högre.

§ 10

Uppföljning av Skolinspektionens tillsyn i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan i Stockholms kommun

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Skolinspektionen som huvudmannens kompletterande svar.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 10 september 2013, dnr. 11-421/6738.

Utbildningsnämnden har i maj till Skolinspektionen redovisat vidtagna åtgärder som svar på Skolinspektionens kommunbeslut från februari 2013. I ett uppföljningsprotokoll daterat 2013-06-19 begär Skolinspektionen att Stockholms kommun ska komplettera sitt svar om bedömningsområdena "Undervisning och lärande" och "Erbjudande av utbildning".

I förvaltningens tjänsteutlåtande redovisas vidtagna och planerade åtgärder utifrån Skolinspektionens begäran om kompletterande svar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samråd med ledningsstaben och avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Skolinspektionen som huvudmannens kompletterande svar.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Ledamoten Per Olsson (MP) framlade ett eget förslag och yrkade bifall till detta.

Beslutsgång

Ordförande ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Per Olsson m.fl. (MP) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

- att godkänna utbildningsförvaltningens förslag till beslut.
- att därutöver framföra följande.

Förvaltningen redovisar en diger lista på åtgärder för att bli bättre på skolinspektionens bedömningsområden "Undervisning och lärande" och "Erbjudande av utbildning". Vi ser fram emot att dessa åtgärder också verkligen gör skillnad, att fler gymnasieelever trivs med sina studier, utvecklas och klarar målen – att inte arbetet stannar vid handlingsplaner och åtgärdsplaner.

När det gäller särskilt stöd ställer vi oss bakom satsningen på generella och praktiska anpassningar samtidigt som det är viktigt att skolan inte missar en enda elevs behov. Frågan är om skolorna idag har resurser att verkligen ge alla elever det stöd de behöver, både när det gäller lärartäthet (antal elever per lärare) och kompetens, i form av specialpedagoger. Vi vill att det ska finnas fler specialpedagoger på skolorna, där man också använder specialpedagogernas kompetens för att få till de generella och praktiska anpassningar som behövs för att alla elever, utifrån sina förutsättningar, ska kunna delta aktivt i lärandet.

Vi är nöjda med att det blir en satsning på studiehandledning på modersmålet. Det är också bra att förvaltningen kommer att kartlägga vad elevers frånvaro och avhopp beror på. Vi ser dock få ansatser till att inkludera eleverna i det arbetet, och inte bara på individnivå, när det redan är på väg att gå eller har gått snett, utan framförallt i det förebyggande arbetet. Hur ser den skola ut där alla elever trivs, känner sig sedda, utvecklas där ingen riskerar att bli förlorare? Hur kan eleverna aktivt bidra till att skapa den skolmiljön? På vilka sätt kan skolan ta till vara elevernas resurser? Och vilket stöd behöver eleverna från varandra, skolledning, lärare och övrig personal för att kunna bidra till att skapa den goda skolan?

Särskilt uttalande

Marina Gunnmo Grönros m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Skolinspektionen begär en redogörelse för de konkreta åtgärder som Stockholms kommun avser att vidta så att alla elever ges likvärdiga möjligheter att nå mål och kunskapskrav. Redogörelsen ska också

innehålla konkreta åtgärder för att säkerställa att utbildningen är likvärdig oavsett var den anordnas i kommunen.

Av begäran kan man dra slutsatsen att Skolinspektionen inte är nöjd med den situation som nu råder när det gäller frågan om elevers rätt till likvärdig utbildning. Den redogörelse för den fördelning av ekonomiska resurser i form av peng per elev som idag tillämpas kan därför inte vara ett tillräckligt tillfredsställande svar på Skolinspektionens begäran i denna del om inte beloppet räknas upp avsevärt.

Vänsterpartiet har i sin alternativbudget för 2013 föreslagit en höjning av beloppet.

§ 11

Årsrapport för 2012 från personuppgiftsombuden

Beslut

Utbildningsnämnden tar emot personuppgiftsombudens årsrapport för 2012 och lägger den till handlingarna.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 12 augusti 2013, dnr. 13-051/2994.

Utbildningsnämnden har utsett fem personuppgiftsombud som har i uppgift att självständigt granska att personuppgifter inom utbildningsnämndens verksamhetsområde behandlas på ett korrekt sätt. I årsrapporten beskrivs personuppgiftsombudens arbete och de brister som de har uppmärksammat. För att förenkla arbetet har ett webbaserat verktyg anskaffats för anmälningar av personuppgiftsbehandlingar med möjlighet till automatisk sammanställning för att ersätta dagens manuella system. Vidare har personuppgiftsombuden fortsatt bevakningen av EU:s kommande förordning om dataskydd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förvaltningens personuppgiftsombud.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden att besluta följande:

Utbildningsnämnden tar emot personuppgiftsombudens årsrapport för 2012 och lägger den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 12

Entledigande av personuppgiftsombud

Beslut

1. Margreth Larsen entledigas från uppdraget som personuppgiftsombud från och med 1 oktober 2013.
2. Beslutet delges Datainspektionen.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 27 augusti 2013, dnr. 13-051/6193.

Utbildningsnämnden har utsett fem personuppgiftsombud. Utseende och entledigande av personuppgiftsombud beslutas av utbildningsnämnden i sin egenskap av personuppgiftsansvarig. Besluten måste delges Datainspektionen.

Margreth Larsen, som är en av utbildningsnämndens personuppgiftsombud, slutar sin anställning vid utbildningsförvaltningen 30 september 2013 och ska därmed entledigas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom personalavdelningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Margreth Larsen entledigas från uppdraget som personuppgiftsombud från och med 1 oktober 2013.
2. Beslutet delges Datainspektionen.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 13

Utbildningsförvaltningens hantering och rutiner för olämplig lärarpersonal på skolorna i Stockholm

Svar på skrivelse från Jan Valeskog (S).

Beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.
--

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 2 september 2013, dnr. 13-201/4856.

Jan Valeskog (S) har till utbildningsnämnden lämnat en skrivelse med frågor om förvaltningens hantering och rutiner kring olämplig lärarpersonal.

Staden har ett arbetsgivaransvar enligt lagar och kollektivavtal gentemot sina anställda. Staden har väl genomarbetade och prövade rutiner i angivna frågor. Förvaltningens chefer ges kontinuerlig utbildning i detta och har stöd av personalavdelningen.

Om en fråga handlagts enligt gällande rutiner kan, om så krävs, staden driva ärendet i domstol.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningens personalavdelning.

Förvaltningen förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 14

Nedläggning av JB gymnasiets fristående gymnasieskolor

Svar på skrivelse från Marina Gunnmo Grönros (V) och Edit Ringmar (V).

Beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Marina Gunnmo Grönros (V) och Edith Ringmar (V).

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 4 september 2013, dnr. 13-426/4859.

Den 5 juli 2013 beslutade Skolinspektionen att Stiftelsen Stadsmissionens skola får ta över huvudmannskapet för JB gymnasiet i Stockholm. För elever och föräldrar på JB gymnasiet Stockholm i Liljeholmen, som tidigare drivits inom JB-koncernen, innebär ägarbytet inga förändringar.

Ärendets beredning

Ärendet är berett på tillhandahållaravdelningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Marina Gunnmo Grönros (V) och Edith Ringmar (V).

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 15

Oroligheterna i Stockholms stad och skolornas påverkan av detta

Svar på skrivelse från Marina Gunnmo Grönros (V) och Edit Ringmar (V).

Beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.
--

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 4 september 2013, dnr. 13-034/4858.

I en skrivelse till nämnden har Marina Gunnmo Grönros och Edith Ringmar båda (V) ställt frågor om hur skolorna har påverkats av oroligheterna i ytterstaden 2013.

Utbildningsförvaltningen ersätter personal med jour- och beredskapsersättningar samt eventuella resekostnader vid beordrad beredskap. Kostnaderna för återställning av skadegörelse ligger ramavtal på SISAB. I samband med de akuta händelserna hade utbildningsförvaltningen kontakt med de fristående skolorna. Förvaltningen fick information om fem incidenter.

Utbildningsförvaltningen har inte fått några indikationer om att behovet av elevhälsans insatser ökat beroende på oroligheterna under våren 2013. De fristående skolorna är egna huvudmän med eget ansvar för till exempel elevhälsan. Skolinspektionen är tillsynsmyndighet, kommunen har enbart insynsmöjlighet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ledningsstaben i samarbete med grundskoleavdelningen, personalavdelningen och tillhandahållaravdelningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Marina Gunnmo Grönros m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Det svar vi fått är en torr och saklig redogörelse för organisation och ansvarsfördelning. Vi kan inte avstå ifrån att upprepa vår kritik av förhållandet att kommunen enbart har insynsmöjlighet i de fristående skolorna och därför tvingas nöja sig med beskedet att den allvarligaste incidenten var att en skola brann ned utan att få uppgifter om hur barnen mår.

Vi saknar barnperspektivet i förvaltningens svar. Vi utgår ifrån att kommunen har ett ansvar för de barn som bor i staden oavsett vilket huvudmannaskap deras skola har. Att en nedbrunnen skola kan vara en allvarlig händelse för ett barn är uppenbart och hur de har tagit det som hänt kan påverka andra av stadens verksamheter. Detta ger som vi ser det kommunen en legitim rätt till inflytande.

§ 16

Medborgardialog

Svar på skrivelse från Marina Gunnmo Grönros (V) och Edit Ringmar (V).

Beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.
--

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 10 september 2013, dnr. 13-003/4860.

I en skrivelse från Marina Gunnmo Grönros och Edith Ringmar båda (V) ställs frågor om hur förvaltningen arbetar med medborgardialog idag och hur arbetet skulle kunna förbättras.

Utbildningsförvaltningen anser att det är viktigt att medborgarna har insyn i och kunskap om underlag till beslut som fattas på olika nivåer. Formerna för kommunikation blir ännu viktigare i en stor stad som Stockholm, då flera förvaltningar och många tjänstemän kan vara involverade i samma process.

När det gäller skollokaler, och särskilt när det är brist på elevplatser, märks ett extra stort behov av att få reda på hur planeringen ser ut, vilka processer som pågår och hur besluten fattas. Många av dessa ärenden är ofta komplicerade eftersom flera förvaltningar inom staden har uppdrag i olika delar i processen. Det pågår ett arbete med att ta fram en struktur för kommunikation. Syftet är att ge stöd till bland annat skolorna så att rätt information ges till rätt personer vid rätt tidpunkt.

Under september har förvaltningen bjudit in berörda föräldrar till en områdesdialog i Midsommarkransen för att diskutera skollokaler. Arbetssättet kommer därefter att utvärderas.

En form av medborgardialog äger rum via stadens hemsida, där information kan hämtas och frågor eller synpunkter lämnas. Stadens hemsida utvecklas kontinuerligt.

Ärendets beredning

Ärendets har beretts av grundskoleavdelningen i samråd med gymnasieavdelningen och administrativa avdelningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Per Olsson m.fl. (MP) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Det är en viktig skrivelse som lämnats in till förvaltningen. Miljöpartiet delar skribenternas uppfattning att delaktighet ger goda lösningar. Det är bra och viktigt att en struktur arbetas fram för hur en förbättrad dialog kan se ut. Dialog genom hemsida eller kontaktcenter är nästintill envägskommunikation så det behövs andra standardiserade arbetssätt för att säkerhetsställa en god kommunikation.

§ 17

Principerna för skolornas marknadsföring i Stockholm

Svar på skrivelse från Jan Valeskog (S).

Beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 10 september 2013, dnr. 13-005/3100.

Jan Valeskog (S) har till utbildningsnämnden överlämnat en skrivelse om principerna för skolornas marknadsföring i Stockholm och vill veta vilka principer staden använder inom området samt vilka undantag som kan medges.

Utbildningsförvaltningen följer stadens kommunikationsprogram och medel för marknadsföring finns på kommunikationsfunktionen (grundskola) samt gymnasieavdelningen (gymnasieskola). De kommunala gymnasieskolorna kan utöver de centrala medlen avsätta medel till ytterligare marknadsföringsinsatser och själva bestämma vilka strategier som ska användas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samarbete med grundskoleavdelningen och kommunikationsfunktionen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Jan Valeskog m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Grundskolorna har enligt redovisningen inga särskilda medel avsatta för marknadsföring och samtliga Gymnasieskolor endast en budget på 1,5 mkr, det är inte särskilt imponerande marknadsföringsresurser.

Även om gymnasie-skolorna har en formell rätt att satsa egna resurser för detta så vore det rimligt att åtminstone när nya verksamheter startas, eller när vissa skolor har haft tillfälliga rekryteringsproblem, att insatser vidtas för att åstadkomma bättre rekryteringsresultat. Då vi har en ”skolmarknad” i Stockholm så borde utbildningsförvaltningen mer aktivt också marknadsföringsmässigt bistå de skolor som uppenbarligen behöver ett sådant stöd.

§ 18

Flytt av organisatorisk tillhörighet för verksamhet för frivillig återvandring

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr. 021-901/2013.

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 30 augusti 2013, dnr. 13-001/5936.

I en remiss från kommunstyrelsen föreslås att från den 1 januari 2014 flytta den organisatoriska tillhörigheten för verksamhet för frivillig återvandring från utbildningsnämnden till arbetsmarknadsnämnden. Förvaltningen instämmer i stadsledningskontorets förslag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ledningsstaben.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 19

Vision Hässelby-Vällingby 2030

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr. 1667/2012.

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 2 september 2013, dnr. 13-033/2837.

Till utbildningsnämnden har kommit in en begäran om svar på remiss om Vision Hässelby-Vällingby 2030. Begäran är ställd av stadsledningskontoret, som bereder ärendet.

I budget 2011 fick stadsledningskontoret i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram en vision och program för utvecklingen i Hässelby-Vällingby. I syfte att ta tillvara tidigare förvärvad kunskap från visionsarbetet för Järva och Söderort om vision, program och handlingsplan, vill stadsledningskontoret att några frågor besvaras, som är av vikt under beredningsprocessen.

Utbildningsförvaltningen ser positivt på att en vision tas fram.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningens grundskoleavdelning i samverkan med administrativa avdelningen och gymnasieavdelningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 20

Anvisningar för arbete med hiv/STI-prevention i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr. 325-1050/2013.

Beslut

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 9 september 2013, dnr. 13-030/5301.

Anvisningarna för stadens arbete med att minska spridningen av hiv/STI (sexuellt överförbara smittsamma sjukdomar) upprättas som ett komplement till övriga styrande dokument på nationell och regional nivå.

Till grund för stadens arbete med anvisningarna för hiv/STI-prevention ligger regeringens proposition 2005/06:60, "Nationell strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar" och Stockholms läns landstings "Handlingsprogram STI/hivprevention" samt dokumentet "Sexuell hälsa i Stockholms län".

Nämnder som i första hand berörs är socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna. Skolan har ett tydligt ansvar för undervisning i sex och samlevnad enligt läroplanerna. Inom elevhälsan finns uppdrag kring sex och samlevnad.

Förvaltningen har inget att invända mot i förslaget till anvisningarna för hiv/STI-prevention.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av gymnasieavdelningen i samarbete med grundskoleavdelningen och ledningsstaben.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Lotta Edholm m.fl. (FP), Markus Nordström m.fl. (M), Karin Ernlund m.fl. (C) och Ella Bohlin (KD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Alla barn och ungdomar i staden ska få ta del av skolans sex- och samlevnadsundervisning.

Utöver det hälsofrämjande arbetet och arbetet med STI-prevention har samlevnadsundervisningen ett mycket viktigt uppdrag i att främja respekt för allas lika värde och motarbeta fördomar mot hbtq-personer. Det är viktigt att sex- och samlevnadsundervisningen medverkar till att stärka varje elevs rätt till sexuell integritet.

Stockholms stad har under ett års tid haft en försöksverksamhet med lördagsöppet på Stockholms skolors ungdomsmottagning. Försöket har fallit väl ut och har nu permanentats. Med i genomsnitt drygt 18 besök per lördag är det tydligt att Stockholms skolors ungdomsmottagnings verksamhet fyller en viktig funktion för våra unga.

§ 21

Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr. 000496/2013.

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen "Färdplan 2050".2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 4 september 2013, dnr. 13-030/4119.

Utbildningsnämnden har av kommunstyrelsen fått en remiss om ett förslag till färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050. Förslaget innehåller åtgärder som ska leda till att utsläppen av växthusgaser i staden kan minskas från dagens 3,8 ton per person och år till 0,4 ton.

Förvaltningen anser att förslaget till färdplan är ett viktigt och angeläget dokument som bör genomsyra stadens styrdokument så att staden kan nå den uppsatta målsättningen.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av administrativa avdelningen/lokalenheten inom utbildningsförvaltningen i samråd med gymnasie- och grundskoleavdelningarna.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen "Färdplan 2050".
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Ledamoten Per Olsson (MP) framlade ett eget förslag och yrkade bifall till detta.

Beslutsgång

Ordförande ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Per Olsson m.fl. (MP) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag.

- att arbetet med en skärpt tidsplan påbörjas.
- att avstämning mot färdplanen och tidsplanen ska ske varje eller minst vartannat år och därefter rapporteras till kommunfullmäktige.
- att därutöver anföra följande.

Vi är i huvudsak mycket positiva till att en färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 nu tagits fram och tycker att Stockholm med detta åter har tagit ett kliv framåt i klimatarbetet. Däremot är takten för långsam. Miljöpartiet har länge drivit målet att Stockholm ska vara fossilbränslefritt år 2030. Efter snart åtta år av alliansstyre i Stockholm tycks målet vara längre bort än så, men färdplanen visar ändå att många föreslagna åtgärder kan tidigareläggas och att vi därmed kan närma oss året för en fossilbränslefri stad. En mer detaljerad och skärpt tidsplan behövs för att öka och hålla takten.

§ 22

Byggandet av en konstgräsplan invid Norra Reals gymnasium i Vasastan

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr. 328-386/2013.

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlåter förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 4 september 2013, dnr. 13-333/5232.

Utbildningsnämnden har på remiss från kommunstyrelsen fått Jan Valeskogs (S) motion om byggandet av en konstgräsplan invid Norra Reals Gymnasieskola i Vasastan. Motionären föreslår en samverkan kring en fotbollsplan mellan föreningen Norrtulls Sportklubb (NSK) och Norra Reals gymnasieskola.

Förvaltningen ser positivt på att stadens gemensamma resurser nyttjas i största möjliga mån. Då förvaltningen utreder möjligheterna att utveckla Norra Real och därför vill hålla alla alternativ öppna anser förvaltningen att det inte i dagsläget är lämpligt att anlägga en konstgräsplan i dagsläget.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen tillsammans med gymnasieavdelningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

1. Utbildningsnämnden överlåter förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Vice ordförande Jan Valeskog (S) framlade ett eget förslag och yrkade bifall till detta.

Beslutsgång

Ordförande ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Jan Valeskog m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

- att tillstyrka motionen.
- att därutöver anföra följande.

Att bygga bort existerande fotbollsplan, som förvaltningen antyder är möjligt, vore i praktiken en katastrof både för Norra Reals elever och för de tusentals barn och ungdomar som använder denna idrottsyta på Norrmalm, vilket är den stadsdel med absolut minst antal idrottsytor i förhållande till antalet barn- och ungdomar i Stockholm. Det får inte ske.

Byråkratiska skäl, att SISAB äger marken och skolan då måste ta hela kostnaden för en konstgräsplan, anges också som skäl för att detta projekt är svårt att genomföra. Självklart bör denna satsning prioriteras av staden för att möjliggöra mer idrott för ungdomar på skolan liksom för barn- och ungdomar i stadsdelen. Då får man naturligtvis hitta en kompromiss och dela finansieringsansvaret hos berörda intressenter, idrottsförvaltningen, SISAB, Norra Real och stadsdelsnämnden.

§ 23

En ny ungdomspolitik

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr. 001-1160/2013.

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 19 augusti 2013, dnr. 13-400/5638.

Ungdomspolitiken är ett eget område i statsbudgeten och har ett eget anslag. Promemorian innehåller förslag på ett nytt övergripande mål för ungdomspolitiken och för regeringens alla övriga insatser som berör ungdomar 13-25 år, som är tänkt att ersätta de nuvarande målen. Förslaget till nytt mål lyder: ”ungdomar ska ha makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.”

Förvaltningen stöder samtliga förslag som utbildningsdepartementet lägger fram i denna PM.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av gymnasieavdelningen i samarbete med grundskoleavdelningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Vice ordförande Jan Valeskog (S) och ledamoten Marina Gunnmo Grönros (V) framlade ett eget förslag och yrkade bifall till detta.

Ledamoten Per Olsson (MP) framlade ett eget förslag och yrkade bifall till detta.

Beslutsgång

Ordförande ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Jan Valeskog m.fl. (S) och Marina Gunnmo Grönros m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

att delvis tillstyrka förvaltningens yttrande.
att därutöver anföra följande.

Det är glädjande att ungdomspolitiken åter förs upp på den politiska agendan och får en ny översyn. Frågorna om ungdomars villkor är oerhört viktiga, både vad gäller makt och deltagande i det civila samhället och politiska system, samt vad gäller ekonomiska förutsättningar, välfärd och livsmöjligheter.

Remisspromemorian tar upp många angelägna områden men visar ingen krisinsikt. Ungdomar har idag allt svårare att få trygga anställningar på arbetsmarknaden och i många delar av landet mycket svårt att få bostad. Om man verkligen vill satsa på ungdomars möjligheter att forma sina egna liv är det första steget att skapa möjligheter till utbildning, jobb och bostad. Istället väljer regeringen i denna promemoria att ändra målsättningen för den nationella ungdomspolitiken från ”verklig tillgång till välfärd och verklig tillgång till inflytande” vilket man anser har betonat institutionernas roll, dvs. det allmännas ansvar, för mycket, för att istället flytta fokus till individens eget ansvar för sin utveckling.

Sverige behöver en regering som tar ansvar genom att omsätta ungdomspolitiken i konkreta åtgärder såsom bostadsbyggande, fler studieplatser och höjda studiemedel samt mer kraftfulla insatser mot ungdomsarbetslösheten. Stockholms stad behöver ta sitt ansvar genom att öka nybyggandet av bostäder, effektiva satsningar på en god och likvärdig utbildning för alla elever, samt att erbjuda sommarjobb till fler ungdomar i staden. Endast genom sådana konkreta och kraftfulla åtgärder kan ungdomar på riktigt få makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Reservation

Per Olsson m.fl. (MP) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

att i huvudsak besluta i enlighet med förvaltningen.
att därutöver anföra.

Det tidigare målet att alla unga ska ha verklig tillgång till välfärd, som fastslagits i flera tidigare propositioner och i strategin från 2009 (Regeringen 2009/10:53), har fyllt en viktig funktion i ungdomspolitiken. Unga saknar i regel samma skyddsnät som vuxna eftersom unga inte har samma utbyggda kontaktnät eller inte är lika etablerade på arbetsmarknaden. Flera av de utmaningar unga står inför idag och i framtiden är kopplade till välfärdsfrågor. Vi vet också att många av skolans utmaningar bottnar i breda välfärdsfrågor än bara just skolan. En alltför stor del unga varken studerar eller arbetar, och när det gäller en stor del av denna grupp saknas kunskap om vad de gör. I ett stort antal projekt både i Sverige och inom EU har eldsjälar samlat erfarenheter och kunskaper om hur samhället bäst kan möta och erbjuda denna grupp unga vägar framåt. Det bör vi ta vara på.

Bristande koppling mellan olika välfärdssystem och svaga kontakter med vissa grupper gör att unga faller igenom skyddsnäten. Välfärden måste omfatta alla unga i samhället. En tydligare målstruktur och stöd till flexibla insatser i samverkan är ett sätt för ungdomspolitiken att stärka ambitionerna inom detta område.

§ 24

Betänkandet friskolorna i samhället, SOU 2013:56

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr. 001-1303/2013.

Beslut

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
--

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 18 september 2013, dnr. 13-451/6242.

Förvaltningen har valt att rikta in sitt yttrande på de tio överväganden och förslag som Friskolekommittén lämnat. Genomgående instämmer förvaltningen med Friskolekommitténs överväganden och förslag.

Angående "Samråd med kommunen före friskoleetablering" så har Kommitténs förslag med samråd kring den nya skolans etableringsläge i viss mån samma syfte som den remissprocess mellan kommunen och Skolinspektionen som föregår ett godkännande för fristående grundskolor. I yttrandet till Skolinspektionen framgår vilka områden som är mer eller mindre gynnsamma för fristående grundskolor att etablera sig i och yttrande utgör också en del av Skolinspektionens beslutsunderlag.

I kommitténs förslag till "Obligatoriskt informationssystem för alla skolor" ingår ett antal olika informationspunkter, bland annat särskild profil eller inriktning. Om ovanstående information ska redovisas är det angeläget att definiera vad som är en profil eller inriktning liksom att klargöra status/beslutsnivå för en profil eller inriktning.

Ärendets beredning

Ärendet är berett på tillhandahållaravdelningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Yrkande

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Vice ordförande Jan Valeskog (S) framlade ett eget förslag och yrkade bifall till detta.

Beslutsgång

Ordförande ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Jan Valeskog m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

- att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag.
- att därutöver anföra följande.

Förvaltningen har på ett bra men kortfattat sätt lyft fram viktiga aspekter på remissmaterialet som särskilt bör beaktas. Vi noterar nu med glädje att förvaltningen, i motsats till tidigare, särskilt lyfter fram betydelsen av att det i tjänsten Jämför Service, skall vara möjligt för föräldrar att få insyn i skolornas ekonomiska situation, precis som vi för två år sedan föreslog i en motion men som den nuvarande kommunledningen säger nej till.

För oss socialdemokrater är det viktigt att alla skolor ska vara bra skolor, och alla barn och ungdomar ska få en god och likvärdig utbildning. Vi betalar skolan tillsammans för att alla unga ska få del av samma höga utbildningskvalitet. Det är viktigt att skattemedel avsedda för skolan också kommer eleverna till del. Vinster ska inte kunna tas ut genom att minska på kvaliteten i skolan eller genom att välja bort elever med störst behov.

Varje elevs rätt till kunskap är viktigare än vem som driver skolan. Men valfriheten är till för eleverna och föräldrarna. De ska välja skola – skolor ska inte välja elever. Därför ska alla skolor vara öppna för alla elever.

Vi vill skärpa kvalitetskraven – kommunala och fristående skolor och förskolor ska ha samma villkor och krav på sig. Undervisningen ska vara objektiv, stå på vetenskaplig grund och samma värdegrund ska gälla för alla skolor. Alla skolor ska ha utbildad personal och tillräckligt mycket personal för att eleverna ska kunna få det stöd de behöver.

För att stävja drivkraften att spara på verksamheten för att göra kortsiktiga vinster vill vi att långsiktighet ska krävas hos ägare av en skola för att tillstånd ska ges från Skolinspektionen. Att bedriva utbildning ska vara ett långsiktigt åtagande.

Att nya fristående skolor vill starta är positivt. Men tillstånd att starta en ny skola måste ges utifrån alla elevers bästa, inte friskoleföretagens

bästa. Vi vill gå från konkurrens om elevernas skolpeng till samarbete med elevernas kunskapsresultat i centrum.

För att motverka den växande skolsegregationen och för att säkerställa att barn och ungdomar med olika bakgrund och förutsättningar möts och ges likvärdiga chanser, krävs att kommunerna som ansvariga för skolan får möjlighet att aktivt planera när och var nya skolor ska etableras. Kommunerna ska ges ett avgörande inflytande vid nyetableringar. Det ska krävas ett samarbetsavtal med den offentliga huvudmannen för att etablera en ny fristående skola. Staten ska därtill säkra den nationella likvärdigheten vid tillståndsprövningen av nya fristående skolor.

Omsorgen om alla elevers skolgång och välbefinnande, oavsett vilken skola eleven går i, liksom omsorgen om skattebetalarnas pengar, måste väga tyngre när man fattar beslut om nyetableringar.

Reglerna ska vara desamma för alla skolor oavsett huvudman. Därför ska rätt till meddelarfrihet för personal på fristående skolor införas och samma insyn och möjlighet till granskning ska gälla för alla skolor genom en offentlighetsprincip. För att möjliggöra en ökad insyn i hur skolorna använder de offentliga anslagen, ska varje skola öppet redovisa sin ekonomi på enhetsnivå. Motsvarande balans- och resultaträkningar ska upprättas per enhet för att göra det möjligt att följa hur resurserna används i verksamheten.

Vi vill införa en lag om investeringsskydd som förhindrar att våra gemensamma medel ges bort till privata vinstintressen vid avknoppning eller utförsäljning av skolor och förskolor.

Särskilt uttalande

Marina Gunnmo Grönros m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

En av de viktigaste skyddsfaktorerna för en god uppväxt är att man som barn får sin rätt till utbildning tillgodosedd, vilket innebär att man ska nå de uppsatta kunskapsmålen, att man möts av höga förväntningar och att man får sina behov av stöd tillgodosedda.

Enligt rapporten ”Vi bryter segregationen” beställd av Stockholmsvännern i april 2013 framkommer att möjligheten för unga att gå ut med behörighet till gymnasiet tydligt kan kopplas till var man bor. Statistiken visar också, enligt rapporten, att i många stadsdelar där gymnasiebehörigheten bland niondeklassarna är låg, är samtidigt arbetslösheten och biståndstagandet större.

Sedan två decennier har ett nyliberalt synsätt på skolan fått ett stort genomslag, inte minst i Stockholm. Skolverksamheten betraktas då som en marknad, enskilda skolor ses som företag och elever och

föräldrar som kunder. När skolan ser eleverna som kunder blir risken att kvaliteten underordnas det som säljer.

Vänsterpartiet arbetar för att reglera de fristående skolorna. Idag har två tredjedelar av de fristående skolorna ett aktiebolag som huvudman. Marknaden domineras av ett antal större skolkoncerner som tar ut stora vinster varje år. Skolor utan annat syfte än det ekonomiska hör inte hemma i det svenska skattefinansierade utbildningssystemet. Skolans mål måste vara att ge eleverna den bästa utbildningen - inte att generera vinster till ett företag. Vänsterpartiets mål är att hela skolan ska drivas utan vinstsyfte.

§ 25

Yttrande över överklagande av nämndens beslut att delvis avslå ansökan från Jensen Education School AB om att få bedriva förskola enligt skollagen

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar och åberopar detta tjänsteutlåtande som yttrande till Förvaltningsrätten i mål nr 16331-13, enhet 10.
2. Stadsledningskontorets juridiska avdelning får i uppdrag att, i enlighet med tidigare utfärdad fullmakt, föra utbildningsnämndens talan. Adress: Stockholms Stad, Juridiska avdelningen, 105 35 Stockholm. Telefon 08-508 29 726 (exp), fax 08-508 29 755.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 9 september 2013, dnr. 13-022/5295.

Utbildningsnämnden beslutade den 17 juni 2013 att bifalla ansökan från Jensen Education School AB att bedriva förskola med 60 platser på Tulegatan 42 A, Norrmalm, Stockholm.

Utbildningsnämnden beslutade samtidigt att avslå huvudmannens ansökan att bedriva förskolan med 75 platser. Beslutet fattades med hänvisning till att lokalerna med detta antal platser inte hade den storlek och ändamålsenlighet som behövs för att syftet med utbildningen skulle kunna uppfyllas och att lokalerna inte kunde tillgodose barnens behov av en trygg omsorg i en god miljö (2 kap. 35 §, 3 kap. 3 § och 8 kap. 2 och 8 §§ skollagen).

Huvudmannen har överklagat nämndens beslut (bilaga 2). Förvaltningsrätten har gett nämnden möjlighet att till den 27 september 2013 lämna ett yttrande över huvudmannens överklagan.

Nämndens yttrande följer vad som framkommit och angetts i nämndens beslut den 17 juni 2013.

Bakgrunden till detta ärende är lång och komplicerad. Förskolan har bedrivits på Tulegatan 42 sedan 2005, men av olika skäl har förändringar skett avseende förskolans lokaler vilket har påverkat verksamhetens förutsättningar. En utförlig beskrivning av historiken bakom den nu aktuella situationen tecknas under Bakgrund nedan.

Förvaltningen föreslår att nämnden vidhåller sitt tidigare fattade beslut och att nämnden överlämnar och åberopar detta tjänsteutlåtande som yttrande till Förvaltningsrätten i mål nr 16331-13, enhet 10.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utbildningsförvaltningen, tillhandahållaravdelningen, i samråd med stadsledningskontorets juridiska avdelning.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar och åberopar detta tjänsteutlåtande som yttrande till Förvaltningsrätten i mål nr 16331-13, enhet 10.
2. Stadsledningskontorets juridiska avdelning får i uppdrag att, i enlighet med tidigare utfärdad fullmakt, föra utbildningsnämndens talan. Adress: Stockholms Stad, Juridiska avdelningen, 105 35 Stockholm. Telefon 08-508 29 726 (exp), fax 08-508 29 755.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 26

Övriga frågor

Skrivelser

Skrivelse från socialdemokraterna om principer för ersättning för tillsyn av barn i grundskolan på kvällar och helger, samt rutiner för detta, när föräldrar arbetar på "obekväm arbetstid".

Skrivelse från miljöpartiet angående avsaknaden av slutbetyg i gymnasiet.

Skrivelser från Vänsterpartiet:

- Om att se höstterminen som en provperiod för det nya systemet för tilläggsbelopp för elever med ett omfattande behov av stöd i grundskolan.
- Om tilläggsbelopp för elever med ett omfattande behov av stöd i grundskolan.
- om Snösätraskolan.
- Om "Ledaren i mig" manualbaserat utbildningsprogram på Matteusskolan

De inkomna skrivelserna överlämnades till förvaltningen för beredning.

Ny förvaltningsbyggnad

Förvaltningen svarade på en tidigare ställd fråga om var den nya förvaltningsbyggnaden avses att placeras i Tensta. Den nya förvaltningsbyggnaden avses att byggas på den fastighet där Kämpingskolan nu är belägen.

Tilläggsbelopp

Vice ordförande Jan Valeskog (S) ställde fråga till förvaltningen om vad som nu händer vad avser hanteringen av tilläggsbeloppen. Förvaltningen redovisade vad händer just nu. Förvaltningen har begärt in kompletterande handlingar från framförallt fristående skolor och går igenom ansökningarna på nytt.

Ordföranden tackade biträdande förvaltningschefen Johanna Engman som avslutar sin tjänst för att börja som stadsdelsdirektör vid Norrmalms stadsdelsförvaltning.